

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1978

N:o 38

Nr 38.

Landskapsförordning

om Ålands handelsläroverk.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande, den 8 juni 1978.

Med stöd av 7 § landskapslagen den 24 juli 1975 om Ålands handelsläroverk (37/75) stadgas:

1 kap.

Undervisningen.

1 §.

I handelsskolan meddelas yrkesundervisning inom affärs- och kontorsområdet samt därmed jämförbara serviceområden i sådan omfattning, att eleverna därigenom eller sedan de arbetat en viss tid inom vederbörande område kan uppnå den kompetens som yrket förutsätter.

I handelsinstitutet meddelas i 1 mom. nämnd undervisning i sådan omfattning, att eleverna kan utföra även mera kvalificerade arbetsuppgifter.

2 §.

Vid handelsläroverket kan finnas olika studielinjer samt en särskild avdelning för studenter.

3 §.

Utbildningstiden vid handelsinstitutet är tre läsår och vid handelsskolan två läsår. Merkonomotbildning som grundar sig på studentexamen omfattar två läsår.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare anvisningar om utbildningstid, läroplan och övrig organisering av undervisningen för andra examina och studielinjer samt om kvällsundervisning.

Landskapsstyrelsen kan godkänna kortare

utbildningstid för studerande som tidigare förvärvat kunskaper på det merkantila eller därmed jämförbart område.

4 §.

Handelsläroverkets läsår börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Antalet undervisningsdagar fastställs i skolans reglemente.

Läsåret indelas i en höst- och en vårtermin om icke landskapsstyrelsen fastställer annan terminsindelning. Läroverkets direktionsbestämmer för varje läsår dagen för terminens början och avslutning.

5 §.

Undervisning meddelas dels i teoretiska ämnen och dels i ämnen vilka till en väsentlig del omfattar praktiska övningar. Av de i 4 § 2 mom. landskapslagen om Ålands handelsläroverk nämnda läroplanerna skall framgå läroämnena, timplan samt kursernas innehåll och omfattning.

6 §.

Elevantalet i en klass får ej överstiga 36 elever. Elevantalet i första årskursen i respektive avdelning skall vara minst tio.

Klass kan med landskapsstyrelsens tillstånd delas i grupper för undervisning i tillvalsämnena. Grupp skall omfatta minst fem elever.

Elevantalet i studielinje skall vara minst åtta.

Landskapsstyrelsen kan på synnerliga skäl tillåta avvikelser från ovan stadgade elevantal.

7 §.

Landskapsstyrelsen besluter om inrättandet av parallellklasser.

2 kap.

Förvaltningen.

8 §.

Handelsläroverket förvaltas under landskapsstyrelsens överinseende av en direktion. Landskapsstyrelsen utser ordförande och minst fyra medlemmar i direktionen med beaktande av att dessa såvitt möjligt skall företräda de i undervisningen förekommande yrkesområdena. Dessutom skall elevkåren utse två medlemmar samt lärarna och den övriga personalen vardera en medlem i direktionen. Skolans rektor är medlem av och sekreterare i direktionen. Direktionen utser inom sig viceordförande.

Landskapsstyrelsen utser två ersättare i direktionen. Dessutom utser eleverna två personliga ersättare och lärarna och den övriga personalen vardera en personlig ersättare i direktionen.

Valet av medlemmar samt deras ersättare förrättas årligen före september månads utgång bland i handelsläroverket inskrivna elever. Härvid skall i tillämpliga delar iakttagas vad om allmänna val är stadgat på sätt landskapsstyrelsen närmare föreskriver.

Valet av lärar- och personalmedlemmar samt deras ersättare förrättas vid ett möte för lärarkåren och ett möte för den övriga personalen, vilka möten sammankallas av skolans rektor senast en månad före mandattidens utgång.

Slutar lärar- eller personalmedlem sin tjänstgöring vid skolan eller blir elevmedlem för alltid relegerad från skolan upphör samtidigt medlemskapet i direktionen och ny medlem utses för den återstående mandattiden. Elev som avhållits från skolgång och annan medlem av direktionen som avhållits från tjänsteutövning får icke under den tid avhållandet varar deltaga i direktionens verksamhet.

Mandattiden för medlemmarna i direktionen är fyra kalenderår förutom för elevmedlemmarna vars mandattid är ett år räknat från den första oktober.

9 §.

I läroverkets reglemente skall stadgas åtminstone

1) om intagning av elever, speciella inträdesfordringar, uppflyttning från klass, dismission och betyg;

2) om antalet undervisningsdagar per läsår;

3) om elevernas rättigheter och skyldigheter;

4) om elevavgifter;

5) om frielevsplatser;

6) om besättandet av rektorstjänst samt lärartjänster eller befattningar, beviljandet av avsked och tjänstledighet åt rektor och lärare samt antagande och entledigande av lärare och övrig personal; samt

7) om prorektors uppgifter.

Landskapsstyrelsen fastställer reglementet på framställning av direktionen.

10 §.

Direktionen besluter i frågor som gäller handelsläroverkets förvaltning, skötsel och läroverkets egendom och ekonomi samt organiseringen av undervisningen. Vid handhavandet av dessa uppgifter åligger det direktionen

1) att övervaka och ansvara för att läroverkets förvaltning, undervisning och ekonomi samt att dess övriga verksamhet skötes i enlighet med gällande bestämmelser och på ändamålsenligt sätt;

2) att tillse att årligen uppgörs bokslut för det gångna kalenderåret samt budgetförslag för det följande kalenderåret och att dessa inom föreskriven tid översändes till landskapsstyrelsen;

3) att besluta om vilka elever som skall beviljas nedsättning av eller befrielse från elevavgifter;

4) att till landskapsstyrelsen avgiva begärda utlåtanden och till densamma göra framställningar som avser att främja läroverkets verksamhet; samt

5) att handlägga övriga ärenden, vilka enligt lag, förordning, reglemente eller andra föreskrifter ankommer på direktionen.

Direktionen skall därutöver följa med branschens allmänna utveckling, utbildningsbehovet och utvecklingen på arbetsmarknaden.

11 §.

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för denne av viceordföranden. Direktionen fastställer det sätt på vilket kallelse till sammanträde skall ske.

Direktionen skall även sammankallas när minst tre medlemmar yrkar på sammanträde för behandling av angivet ärende.

Direktionen är beslutför då minst hälften av dess medlemmar bland dem ordföranden eller viceordföranden är närvarande.

Beslut fattas med enkel röstmajoritet. Faller rösterna lika, avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör.

12 §.

Lärare och elever kan i läroverket grunda samarbetsorgan på sätt som i reglementet stadgas.

13 §.

Rektor utses för fyra år i sänder om särskild rektorstjänst icke inrättas vid läroverket. En prorektor utses bland skolans lärare för samma tid.

Landskapsstyrelsen utser rektor och prorektor på förslag av direktionen sedan lärarkåren hörts.

14 §.

Till lärarkåren hör rektor och alla vid läroverket verksamma lärare.

Lärarkåren beslutar om elevernas vitsord och stipendier åt elever, samt avger utlåtanden och handlägger övriga uppgifter, vilka ankommer på densamma enligt denna förordning och läroverkets reglemente.

Rektor utser en lärare att föra protokoll.

Lärarkåren är beslutför då rektor eller hans ställföreträdare och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel röstmajoritet. Faller rösterna lika, avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärenden, vinner den åsikt som stöder befriande från eller lindring av straff.

15 §.

Till rektors uppgift hör:

1) att leda och övervaka läroverkets verksamhet samt att svara för att den allmänna ordningen i läroverket upprätthålles;

2) att övervaka undervisningen och tillse att lärarna fullgör sin undervisningsskyldighet och sina övriga uppgifter;

3) att efter hörande av lärarkåren fast-

ställa arbetsordning och lärarnas timfördelningsplan;

4) att årligen uppgöra plan över de kurser som skall hållas vid läroverket;

5) att övervaka och sköta läroverkets ekonomi och bokföring med iakttagande av vad därom särskilt är föreskrivet;

6) att verkställa direktionens och lärarkårens beslut samt avfatta och expediera härav föranledda skrivelser, att sammanställa statistiska uppgifter om läroverket samt att uppgöra läroverkets årsberättelse;

7) att fastställa expeditions och den övriga personalens arbetsuppgifter samt övervaka att arbetet utförs; samt

8) att utföra övriga uppgifter vilka ankommer på honom.

16 §.

Ladskapsstyrelsen förordnar på anhållan av läroverkets direktion föreståndare för studielinje. Föreståndaren åligger att utöver sin egen undervisning i samråd med näringslivet planera och utveckla undervisningen inom studielinjen.

3 kap.

Lärare och annan personal.

17 §.

Landskapsstyrelsen beslutar om inrättandet av tjänster för lektorer, lärare och övriga befattningshavare vid läroverket.

18 §.

Allmänna kompetensvillkor för lärartjänst är för handelsläroverk i riket föreskriven kompetens, minst 20 års ålder och sådan hälsa som icke utgör hinder för handhavandet av lärarens uppgifter. Vid anfordran bör sökanden förete läkarintyg.

19 §.

Timlärares kompetens bör motsvara de i 18 § stadgade kraven.

20 §.

Landskapsstyrelsen kan på särskilda skäl bevilja undantag från i 18 och 19 §§ stadgade kompetensfordringar.

21 §.

För den som utnämnts till lärare äger landskapsstyrelsen utfärda utnämningssbrev antingen omedelbart eller, om sökande förordnats på provår, sedan detta utgått, såvida han icke konstaterats vara olämplig att handha tjänsten.

Timlärare förordnas antingen för viss tid eller tillsvidare med en uppsägningstid av en månad.

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöring.

22 §.

Landskapsstyrelsen fastställer undervisningsskyldigheten för lektor och lärare vid läroverket. Direktionen kan ålägga lärare att undervisa flere veckotimmar än undervisningsskyldigheten förutsätter dock högst femtio procent av undervisningsskyldigheten.

Landskapsstyrelsen fastställer grunderna för rektors och föreståndares för studielinje undervisningsskyldighet.

23 §.

Lärare åligger utöver undervisningsskyldigheten

1) att biträda rektor vid betygsättningen och uppgörandet av årsberättelse och läsordning;

2) att verka som klassföreståndare och enligt rektors anvisningar utföra övervaknings- och andra uppgifter som hör till läroverkets verksamhet; samt

3) att enligt rektors anvisningar delta i fortbildning.

4 kap.

Eleverna.

24 §.

För att vinna inträde till handelsskolan fordras dimissionsbetyg från folkskola eller grundskola eller motsvarande kunskaper.

För att vinna inträde till handelsinstitutet fordras att sökanden avlagt mellanskolkurs eller sådan grundskolkurs som fordras för inträde till gymnasium eller merkantexamen, varvid sökanden bör ha vitsord i minst två språk förutom svenska, eller ock annan av landskapsstyrelsen godkänd utbildning.

För inträde till studentklass vid handelsinstitutet fordras studentexamen eller annan av landskapsstyrelsen godkänd examen.

Av sökande till handelsläroverket kan fordras praktik enligt landskapsstyrelsens anvisningar.

Landskapsstyrelsen besluter om special-examina vid läroverket samt om inträdesfordringar till grundutbildnings-, vidareutbildnings- och fortbildningskurser.

25 §.

Termins- och dimissionsbetyg skall upptaga vitsord i ordning och aktivitet samt vitsord i kunskaper och färdigheter i de olika läro- och övningsämnena.

Såsom vitsord i betyg användes: berömliga, goda och nöjaktiga. Om elevens prestation i något ämne icke kan ges vitsordet nöjaktiga, antecknas på betyget antalet timmar eleven deltagit i vid undervisningen i detta ämne.

För erhållande av dimissionsbetyg över avlagd merkonom- eller merkantexamen fordras att elev erhållit vitsord i alla till examen hörande ämnen.

Elev, som i något ämne icke erhållit vitsord eller som önskar höja vitsord, kan på anhållan avlägga tentamen vid tidpunkt som bestämmes av rektor.

Landskapsstyrelsen utfärdar noggrannare direktiv om bedömningsgrunder och betyg.

26 §.

Eleverna bildar en elevkår. Bestämmelser om elevkårens verksamhet och verksamhetsorgan utfärdas i elevkårens stadgar.

Läroverkets direktion fastställer stadgarna. Anser sig direktionen icke kunna fastställa stadgarna, skall de remitteras till elevkåren för ny behandling, varvid orsaken till att stadgarna icke fastställts tillika anges.

Anser sig elevkåren icke kunna ändra stadgarna, skall ärendet underställas landskapsstyrelsen för avgörande.

27 §.

Elev som uppför sig olämpligt eller bryter mot läroverkets reglemente eller ordningsstadga kan av rektor tilldelas varning efter det att rektor hört eleven och införskaffat nödig utredning om överträdelsen.

Rektor skall delge direktionen beslutet om varning.

Besvär över sådant beslut får icke anföras.

28 §.

Anser rektor varning icke vara tillfyllest, bör ärendet upptas till behandling i direktionen.

Direktionen kan på framställning av rektor bestraffa elev genom

1) att tilldenna elev varning; eller

2) att relegera elev från läroverket för högst ett år eller för alltid.

Direktionen kan efter det att lärarkåren hörts på nytt antaga elev som för alltid relegerats från läroverket, dock tidigast två år efter relegeringsbeslutet.

Direktionen kan vid relegering av elev besluta att verkställa straffet omedelbart oaktat besvär inlämnats.

Rektor kan på synnerliga skäl avhålla elev från skolgång för högst tre veckor under vilken tid direktionen skall upptaga relegeringsärendet till behandling.

29 §.

Innan direktionen beslutar om bestraffning av elev, skall denne beredas tillfälle att bemöta ett skriftligt straffyrkande varav förseelsen noggrant framgår. Direktionen äger icke rätt att relegera minderårig elev från läroverket förrän dennes förmyndare beretts tillfälle att avge utlåtande om framställningen om bestraffning.

30 §.

Direktionen skall ofördröjligen delgiva elev och, om denna är minderårig, även hans förmyndare beslutet om relegering

Mariehamn den 8 juni 1978.

från läroverket samt meddela besvärsundervisning.

Elev och hans förmyndare kan inom 14 dagar efter det han fått del av direktionens beslut hos yrkesutbildningsstyrelsen anföra skriftliga besvär över beslutet. I yrkesutbildningsstyrelsens beslut i saken får ändring ej sökas.

Varning som direktionen tilldelat elev kan icke överklagas. Varning åt minderårig elev bör bevisligen bringas till förmyndares kännedom.

5 kap.

Särskilda stadganden.

31 §.

Vid anordnandet av specialkurser skall landskapsstyrelsen godkänna inträdesfordringar, kursplaner, kursbetyg, lärarnas kompetens samt undervisningsgruppernas storlek.

32 §.

Lärare vid Ålands handelsläroverk, som förordnats till sin tjänst eller befattning innan denna förordning trätt i kraft och som fyllt kompetenskraven enligt tidigare gällande stadganden, är fortfarande kompetent för den tjänst eller befattning som han innehar när denna förordning träder i kraft.

33 §.

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Genom denna förordning upphäves landskapsförordningen den 13 juni 1968 om Ålands handelsskola (23/68).

Vicelantråd Karl Sundblom

Lagberedningssekreterare Börje Wikström

Nr 38, utgiven från tryckeriet den 6 juli 1978.
Mariehamn 1978 — Ålands Tidnings-Tryckeri Ab